

Kopiec Kościuszki

Oprowadzanie po wystawie stałej „Kościuszko – bohater wciąż potrzebny” w Muzeum Kościuszkowskim i Kopcu Kościuszki w Krakowie

Podstawa programowa dla przedmiotu **Historia**

Liceum/technikum

Wstęp

Edukacja historyczna ma ważne cele wychowawcze. Umożliwia w szczególności:

1. pogłębianie wiedzy o ważnych wydarzeniach z dziejów narodu i państwa polskiego oraz dziejów powszechnych, aby móc oceniać przeszłość zgodnie z prawdą o niej (nawet gdy jest trudna) oraz lepiej rozumieć teraźniejszość i odpowiedzialnie budować przyszłość;
2. wzmacnianie poczucia miłości do ojczyzny przez szacunek i przywiązanie do tradycji i historii własnego narodu oraz jego osiągnięć, kultury i języka ojczystego; utrwalenie świadomości istnienia więzów łączących polskie dziedzictwo narodowe z szerszym kręgiem cywilizacyjnym powstałym z połączenia osiągnięć greckiej filozofii, prawa rzymskiego i religii chrześcijańskiej;
3. kształtowanie więzi z krajem ojczystym, świadomości obywatelskiej, postawy szacunku i odpowiedzialności za własne państwo; utrwalanie poczucia godności i dumy narodowej; budowanie szacunku dla innych ludzi oraz dokonań innych narodów i państw;
4. kształtowanie szacunku dla dziedzictwa narodowego; wyrabianie poczucia troski o pamiątki i zabytki historyczne;
5. rozbudzanie zainteresowań własną przeszłością, przeszłością swojej rodziny oraz historią lokalną i regionalną;
6. rozwijanie myślenia historycznego oraz wrażliwości moralnej i estetycznej;
7. kształtowanie zdolności humanistycznych, sprawności językowej, umiejętności samodzielnego poszukiwania wiedzy i korzystania z różnorodnych źródeł informacji, krytycznego formułowania i wypowiedania własnych opinii.

Kopiec Kościuszki

Treści kształcenia – wymagania szczegółowe

Zakres podstawowy

XXIV. Europa w dobie Oświecenia. Uczeń:

2. wyjaśnia główne idee oświecenia i rozpoznaje dokonania epoki w dziedzinie kultury;
4. charakteryzuje absolutyzm oświecony na przykładach państw sąsiadujących z Rzeczpospolitą Obojga Narodów;
5. charakteryzuje proces modernizacji Rosji w XVIII wieku i rosyjską ideę imperium.

XXV. Rewolucje w XVIII w. Uczeń:

1. wyjaśnia genezę i charakteryzuje następstwa amerykańskiej wojny o niepodległość;
2. charakteryzuje ustrój Stanów Zjednoczonych Ameryki w świetle założeń konstytucji amerykańskiej;
3. wyjaśnia przyczyny i opisuje skutki rewolucji francuskiej (ze szczególnym uwzględnieniem rewolucyjnego programu stworzenia „nowej Francji” i „nowych Francuzów”);
4. ocenia znaczenie amerykańskiej wojny o niepodległość i rewolucji francuskiej z perspektywy politycznej, gospodarczej i społecznej;
5. przedstawia wkład Polaków w walkę o niepodległość Stanów Zjednoczonych Ameryki.

XXVI. Rzeczpospolita w XVIII w. (od czasów saskich do Konstytucji 3 maja). Uczeń:

1. opisuje i ocenia sytuację wewnętrzną oraz międzynarodową Rzeczypospolitej w czasach saskich;
2. charakteryzuje politykę Rosji, Prus i Austrii wobec Rzeczypospolitej, wskazując przejawy osłabienia suwerenności państwa polskiego;
3. przedstawia reformy z pierwszych lat panowania Stanisława Augusta;
4. wyjaśnia przyczyny i przedstawia zasięg terytorialny pierwszego rozbioru Rzeczypospolitej;
5. wyjaśnia okoliczności zwołania Sejmu Wielkiego i przedstawia jego reformy, ze szczególnym uwzględnieniem postanowień Konstytucji 3 maja i Zaręczenia Wzajemnego Obojga Narodów.

Kopiec Kościuszki

XXVII. Upadek Rzeczypospolitej (wojna z Rosją i powstanie kościuszkowskie). Uczeń:

1. wyjaśnia wpływ konfederacji targowickiej na wybuch wojny z Rosją; charakteryzuje postawę pruskiego „sojusznika” Polski w 1792 roku;
2. charakteryzuje przebieg powstania kościuszkowskiego, z uwzględnieniem roli jego przywódców;
3. opisuje zasięg terytorialny drugiego i trzeciego rozbioru Rzeczypospolitej;
4. przedstawia przyczyny upadku Rzeczypospolitej w XVIII wieku;
5. charakteryzuje skutki zniszczenia Rzeczypospolitej dla kultury politycznej europejskiej oraz dla międzynarodowego ładu politycznego i gospodarczego w Europie;
6. zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Rzeczypospolitej w XVIII wieku z wydarzeniami w Europie i na świecie.

XXVIII. Kultura doby oświecenia w Rzeczypospolitej. Uczeń:

1. rozpoznaje dokonania przedstawicieli polskiego oświecenia w dziedzinie kultury;
2. rozpoznaje i charakteryzuje najważniejsze zabytki architektury i sztuki doby oświecenia w Rzeczypospolitej;
3. omawia rolę instytucji oświeceniowych (Komisja Edukacji Narodowej, Biblioteka Żałuskich, teatr, czasopiśmiennictwo).

XXIX. Epoka napoleońska. Uczeń:

3. przedstawia przykłady zaangażowania się Polaków po stronie Napoleona, z uwzględnieniem Legionów Polskich we Włoszech;
4. charakteryzuje genezę, ustrój i dzieje Księstwa Warszawskiego;
5. ocenia znaczenie epoki napoleońskiej dla losów Francji i Europy.

XXX. Europa i świat po kongresie wiedeńskim. Uczeń:

1. przedstawia decyzje kongresu wiedeńskiego w odniesieniu do Europy i świata, z uwzględnieniem podziału ziem polskich;

Kopiec Kościuszki

Treści kształcenia – wymagania szczegółowe

Zakres rozszerzony

XXIV. Europa w dobie oświecenia. Uczeń:

spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

3. charakteryzuje sztukę klasycystyczną;
4. charakteryzuje najważniejsze konflikty polityczne w Europie i na świecie w XVIII wieku.

XXV. Rewolucje XVIII w. Uczeń:

spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

1. ocenia rolę przywódców amerykańskiej wojny o niepodległość i rewolucji francuskiej;

XXVI. Rzeczpospolita w XVIII w. (od czasów saskich do Konstytucji 3 maja). Uczeń:

spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

3. wyjaśnia znaczenie konfederacji barskiej;
4. charakteryzuje położenie międzynarodowe i sytuację wewnętrzną Rzeczypospolitej po pierwszym rozbiórce;
5. porównuje polskie rozwiązania konstytucyjne z amerykańskimi i francuskimi.

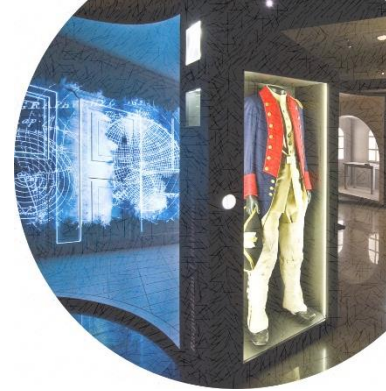
XXVII. Upadek Rzeczypospolitej (wojna z Rosją i powstanie kościuszkowskie). Uczeń:

spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

1. rozpoznaje różnice między reformą Rzeczypospolitej pod koniec XVIII wieku a sposobem modernizacji przyjętym przez rewolucję francuską;
2. przedstawia przebieg wojny w obronie Konstytucji 3 maja, z uwzględnieniem roli dowódców;
3. ocenia rolę Tadeusza Kościuszki w walce o zachowanie niepodległości Polski oraz jako bohatera walki „za naszą i waszą wolność”;
4. porównuje politykę państw zaborczych na zagarniętych ziemiach Rzeczypospolitej;
5. charakteryzuje wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku Rzeczypospolitej w XVIII wieku;

Kopiec Kościuszki

XXVIII. Kultura doby oświecenia w Rzeczypospolitej. Uczeń:
spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

1. wyjaśnia specyfikę oświecenia polskiego na tle europejskim;
3. omawia rolę Stanisława Augusta jako mecenasa sztuki.

XXIX. Epoka napoleońska. Uczeń:
spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

3. ocenia postać księcia Józefa Poniatowskiego;
4. ocenia stosunek Napoleona do sprawy polskiej.

XXX. Europa i świat po kongresie wiedeńskim. Uczeń:
spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

1. ocenia rolę Świątego Przymierza;
2. charakteryzuje ruchy społeczne i niepodległościowe w I połowie XIX wieku;

Opracowane na podstawie:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.

Dz.U. z 2017 r., poz. 356